

Изази суб. том.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф., на четврт
године 1 ф. и 50 новч.За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран., на четврт год. 5 фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштомском
упутницом непосредно админи-
страцији „Гл. Црног.“ на Цети-
ње, или отправитијелма поштом
на коју драго пошту, а коме је
наручије, може се претплатити
код г. *Петра Рамадановића*, К. Ц.
агента у Котору, а у Србији код
г. *Мите Стајића* књижевара у Био-
граду. Доноси се шаљу уред-
ништву. Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет црва-
ра по 3 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 2 новч.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Њ. Њ. В. В. Њаз Господар
и Њагиња Милена и Њ. Свј. Њаз
Мирко отпутовали су са својом
пратњом у уторник у Никшић.

— Нефи-бег, брат овдашњег тур-
ског посланика и секретар легације,
премјоштен је у Верну за секретара
легације.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 2 јуна.

На далеком истоку Азије поја-
вила се црна тачка, као црна обла-
чић, који предсказује буру и олују.
Вјешто око опробаних дипломата ци-
јеле Јевропе и Америке слуги и боји
се, да би се могло из те тачке, сада
још малено и незнатно, излећи во-
лико зло, које би могло уродити
одлучним догађајима у старом и но-
вом свијету. Има већ неколико не-
дјеља, да се говори о боксерском
покрету у Кини.

Ко су ти боксери, ко их је по-
дигао и за чим иду они?

Боксери су тајно друштво, које
је лани у мају основано. С почетка
чинило се, да је то неко патриотско
друштво и они сами себе зваху „ша-
ком родољубља и мира“, од „шаке“
дадоше им Јевропејци име боксери,
незнајући, што се иза тог имена
крије. То друштво било је у првом
почетку састављено од интелегент-
нијих чланова, који су кадри били,
да за своју идеју предобију и шире
слојеве кинеског народа и да је учине
популарном. А која им је била идеја?
Ништа мање, него најенергичнији от-
пор и борба против освајачких намјера
странаца на кинеском земљишту.

Кина је као мумија, која се
распада, чим се изнесе на свјетло
сунца. Кроз хиљаде година затва-
рала се она од туђине и имала је
своју културу, своју засебну умјет-
ност, своје засебно државно уређење,
своје чудне обичаје, од којих је нај-
карактеристичнији велики понос Ки-
неза, као народа небеско државе и
презирање свега туђинскога, а нар-
очито Јевроне. Дуго времена била су
у Кини врата затворена сваком на-
претку и у својој многовјековној ук-
очености није хтјела ни да чује о
реформама.

Јевропејци су силом ушли у
кинеска пристаништа и населили се
по приморју и у неким великим гра-
довима у унутрашњости Кине. Заро-
дао устанак за устанком. Први та-
кав устанак био је против династије
Манджу, коју већина Кинеза не во-
ли, јер је туђа. Други устанак био је
много опаснији; био је то устанак
Таипинга. Овај устанак угушио је
Гордон, жртва хартумска. Рат про-
тив Јапана, показав је такођер сву
слабост Кине. Дворска револуција
завршила је заробљењем цара. Сада
је знак кинеског пропадања устанак
боксера.

У априлу ове године предала
је Француска, Њемачка и сјеверна
Америка заједничку ноту кинеској
влади у Пекингу, у којој се тражило,
да за два мјесеца не буде више
секте боксера. Кинеска влада послала
је војску против боксера, али од тога

није било никакве користи, јер сви
су дипломатски кругови били сложни,
да царица подржава боксере. Они
нападају и убијају стране и домаће
хришћане и хришћанско мисионаре,
пале градове и мјеста, гдје су се
настанили странци, руше железнице
и мостове, наваљују на иностране
банке и фабрике, а странце убијају,
ако им пану шака. Дневно долазе
из Кине све ужасније вијести о по-
крету боксера, којима помаже и ре-
довна кинеска војска, па зар је онда
чудо, што су се јевропске велесиле
забринуле за своје поданике у Кини
и одлучиле, да против непријатеља
заједнички поступају.

Истина, Јевропејци поступају
против непријатеља заједнички, али
не сложни. Јевропске велесиле, који-
ма се придружио Јапан и Америка,
пазе љубоморним очима једна на
другу, да ниједна не задобије пред-
ност, кад би дошло до дијелења
Кине. Особито Инглези су забри-
нути, што Русија међу јевропским
силама води главну акцију против
Кинеза. Она је за времена скупила
у Порт-Артуру до 20000 војске,
којом кани оперирати против Кине,
наравно у своју корист. Све остале
велесиле не располажу тамо толи-
ком копненом снагом као Русија, па
ни Инглеска, која је сву своју војску
послала у јужну Африку против
Бура. Што јој помаже многобројна
и јака њезина флота, кад се у По-
кинг не може доћи бродовима, већ
само по копну копненом војском?
Инглеској је немогуће пристати на
то, да Русија предњачи и води глав-
ну акцију против Кине, јер ако се
то догоди, онда ће она имати и глав-
ну ријеч а и највећу корист, ако
дође до комадања кинескога царства
или до осигурања каквих важнијих
интереса. А Русија се данас налази
у најповољнијем положају, да то
постигне. Њезина сибирска желез-
ница и посјед пристаништа у Порт-
Артуру дају јој могућност, да за
час доведе снагу војску у Кину и
да одлучује у борби с Кинезима.
Због тога су Инглези узнемирени,
па настоје, да склопе савез са Аме-
риком и Јапаном. Али Америка муч-
но ће се одлучити, да за Инглезе
вади коштирање из ватре, а што се
тиче Јапана, то је до душе било
између њега и Русије некаквих
неспоразума, који су међу тим по-
средством француског министра Дел-
касеа, отклоњени. Њемачкој не сто-
ји такођер у интерес, да се за Ин-
глеску заузме, просто с тога, што
јој не иде у рачун силна њезина
превласт на мору. И тако би се
могло догодити, да у овој ствари
остане Инглеска изолирана, а Русија
да ће водити главну ријеч у савла-
ђивању кинеске побуне. То би пак
био за Инглеску најосјетљивији и
најтежи ударац, јер тада би поче-
ла тампшти њена звјезда у Азији.

Сада се ради у првом реду о
томе, да се угушн покрет Боксера
и заштите странци у тој држави.
То ће без сумње доста брзо поћи
за руком заједничкој радњи јевроп-
ских велесила. Но пита се, што ће
слиједити иза тога, када дође на ред
питање о дијелењу земљишта, о осигу-
рању уплива и навјесних интере-
са у Кини? То је сада још тешко
предвидјети, али то стоји, да је
опрадан страх, да се из боксерскога

покрета може излећи сукоб између
заинтересованих страних сила, који
ће уздрмати сву Јевропу.

Аустријски парламенат једва се
на нови рад састао, ово се већ дар-
ском наредбом морао и растати. Прије
састанка парламента преговарало се
много, да се Чеси кане опструкције.
Чеси су већ изгубили сваку вјеру
у обећања са разнијех страна, и сад
више не дају готово за вересију. У
првој сједници парламента, која се
држала послје одлагања, држао је
министар предсједник Кербер један
говор, неку врсту апела на све
странке, да се већ једном прекине
са трвењем, а да се приступи раду,
који је поглавито потребан на еко-
номном пољу. Из тога говора ви-
дјело се и то, да ће влада морати
одложити поново парламенат и вла-
дати без њега на основу познатог
§. 14., ако Чеси не напусте опструк-
цију; и да ће закон о службеном
језику у Чешкој ступити у живот
и без парламента претреса. На то
је одговорио чешки посланик Херолд,
да Чеси такву уредбу неће никад
признати, а влада има начина, да
ред поново поврати, ако поправи
оно, што се је досад зла учинило
према Чесима.

На велику жалост Њемаца, сло-
венска већина заједно са њемачким
клерикалцима није се ни овом при-
ликом растурила. Предсједник извр-
шног одбора већине, пољски посла-
ник Јаворски, хтио је да сазове од-
бор, у који није позвао изасланике
чешког клуба, пошто је он сматрао,
да су Чеси већ иступили из већине,
кад продужују опструкцију. Али та
његова акција слабо је успјела; у
одбору изјавили су сви, да се Чеси
имају још и даље сматрати као са-
ставни дио већине. Због тога су
њемачке новине гракнуле на Чехе
и тврде, да овијема и више није до
питања о службеном језику, него до
тога, да на развалинама данашње
владавине продру са својим држав-
ним правом и оснују краљевину
Чешку.

Поводом тако тешког парламен-
тарног стања у Аустрији, управили
су били „Narodni Listy“ у чланку
„Или — или“ на све странке де-
снице позив, у којем се вели: Дајте
нам задовољштину за ударац од 17 ок-
тобра тијем, да се њемачки службени
језик у нашим окрузима укине и да
службеном чешком језику буде осигу-
рана равноправност у спољашњем
званичном саобраћају, или будите
спремни на нашу одлучну опструк-
цију. Ми смо влади предложили усло-
ве мира; она их је забацила. Сад је
сигурно, да ће се борба наставити.
— Тако је и било. Чеси су у пар-
ламенту продужили такву опструк-
цију да је министар пресједник о
поноћи пошао цару и од њега измо-
лио одобрење, да парламенат распу-
сти, што је одмах и извршено.

СА ЈУГО-АФРИЧКОГ БОЈИШТА.

Маршал Роберте ушао је дакле са
са својом војском и у Преторију, у глав-
но мјесто и друге бурске републике. Сад би
требао издати прокламацију, којом се и
република Трансвал објављује као провин-
ција британског царства — и рат би тре-
бао бити завршен. У цивилизованим зем-
љама значн у рату губитак главног града,

у коме се налази сједиште владе и заврше-
так рата, јер са падом главног града пада и
сва административна, законодавна и финан-
цијална управа у руке побједноца; али у
ратној историји има и противних примје-
ра, који показују како су одважни и ју-
начни народи свом жештином продужили
борбу и послје губитка свог главног мје-
ста. Наполеон је 1812 год. ушао у прво-
престолну Москву, а послје два мјесеца
остао је без војске.

Према садашњем стању ствари Бури
се надају, да ће им бити, као и Русима
год. 1812 од помоћи два прилично важна
фактора: вријеме и простор. а уз то ипак
још нијесу изгубили наду на интервенцију.
Из вијести што долазе са бојишта, види се,
да Бури, ма колико их на броју било,
никада не дочекују Инглезе ради оштре
борбе, него ради намјерног добро прорачу-
њеног одступања, па тако су учинили и
сада испред Преторије. О каквој војсци
бурској, о заробљеним четама и заплијењ-
ним топовима нема ни говора у инглеским
вјестима, али има ријечи о усташима, о
растуруним колонима, које стоје с бока
главном правцу инглеског продирања из
Блемфонтена у Преторију. Сви су изгледи
да ће инглеска војска бити још са дуго
прикована у Јужној Африци и да ће се још
много потрошити крви и новаца, ради
угушења слободе маленог бурског народа.

Данас су се Бури зауставили у сје-
вер-источном крају своје земље. Тај крај
брдовит је и даје згоде за одбрану. И ако
је смањена бурска убојна сила, инглеска је
војска саразмјерно петинном више изгуби-
ла. Само у болницама леже их преко 23
хиљаде. Лорд Роберте мора ради сигур-
ности железнице и везе с морем, као и ради
чувања главних мјеста не мало војске
одвајати; а што се даље буде борба про-
тезала, све ће се кобинје по Инглеве окре-
тати околности.

Инглези, то добро виде и знају, да
са мирним средом ового на тенане, неће
моћи ти дуготрајну борбу издржати, јер
су их у томе велики догађаји пото-
њих дана. На другом крају свијета, у
Кини, на домак Сиберије, већ се види
дим, из кога као да ће букнути велики
пожар — подјела Кине. Зар да се то по-
чне и доврши без Инглеске, док она дави у
Трансвалу и Оранжеу храбре потоке хо-
ландских исељеника? За то има све више
гласова, који траже мир, јер би овај био
од користи Инглезима, да се прете из
кола, у које су се ухватили, те да се дру-
го не одигра без њих. Питање је сад, не-
ће ли се задоцити, а готово је јасно, да
ако дође до какве интервенције у корист
мира, онда ће доћи са стране прија-
тељске Инглезима, да би их извуели
из тјеснаца, у који су запали. Зато
ће се можда у брзо појавити на ви-
дјелу какав нови посредник, а можда ће
и сама Њемачка ту улогу поново преузети;
само такво посредовање не би онда свијет
приписао великодушности према Бурима,
него — рачуну.

Положај на бојишту сада је од при-
лике овај: Бури се протежу својим пози-
цијама у другом полукругу, те својим ли-
јевим крилом бране прелазе из Патала
против Лиденбурга, гдје се налази њихова
главна војска под генералом Ботом и гдје
је смјештена трансвалска влада. По томе
се суди, да бурско лијево крило има за-
ставити евентуалну офанзиву генерала Бу-
лера, а центрум бурске војске има опери-
рати на путу између Блемфонтена и Пре-
торије, гдје би се водило мало четничко
ратовање. Како дуго ће се Бури на тај
начин одупирати, то се не може прије
рећи, док се штогод не сазна о томе, како
су извршили задатак генерали Хунтер и
Метуен на западу Трансвала, а генерали
Плуер и Каригтон на сјеверу. Они имаду
задаћу, да у тијем крајевима проведу
„нацификацију“, а исту задаћу имаду и
генерали Рундле, Клементе и Брабант у
сјевероисточном Оранжеу. Узме ли се све
ово у обзир, онда се мора доћи до закључ-
ка, да Бури смишљено узмичу, једно зато,
да добију времена за интервенцију, којој
се они, особито сад у овим помућеним при-
ликама на Истоку, непрестано надају, а
друго, да инглеску војску толико поразди-
јеле и ослабе, да јој у тако званом малом
рату што више штете нанијети могу.

(Жалосне појаве.) Каква опасност пријети оним дјеловима српског народа што су под туђином изложени западној просвјети, види се из једног чланка новосадеког „Браника“ под горњим насловом. На да ће тај „Браников“ напај самотити наше читаоце, који су навикнути да Војвођане сматрају узор Србима, ми га са душевним болом преносимо, да га подржимо, не би ли већег одзива нашао у круговима, којима је намијењен. Родољубље је неопходно и великим јаким народима, а камо ли није малим, slabим и раздробљеним; па како се у најновије доба у српској интелигенцији појављују носиоци нове моде противу родољубља, што значи убијати народни дух и отварају пут однарођавању на корист Dranga, против којег не престајемо викати, много би боље било, да се тој новој моди стане на пут, па да се по изложеним српским крајевима утврђују шанчеви против те навалe, мјесто да јој се врата отварају, по примјеру старих Срба, који су свој подмладак преко митроносног пјесника овако упућивали: „Познајте најпре Србином Србин чим је, пак свом снагом духа, срца, сложите се да светињу обдржите.... На вас погледа, младежи, цјели свијет, од вас чека то Немањина тиха ејен!“ И то у доба кад народносна миса није покрећала сусједне лам народе, и кад они нијесу насрћали, као данас, читавом системом да своје сусједe однароде! „Браников“ чланак гласи:

Искреног родољуба баца у бригу данашње наше стање. Ми имамо основана разлога, да стрепимо за наш народни опстанак. А и како не. Ми напуштамо наше, а чим изгубимо она својства, која нас Србима чине, ми ћемо престати бити Срби. Прошла су она сретна времена, када су се у домовима српским чували и одржавали лијепа наши српски обичаји, прошла су времена, када смо се одушевљавали српском пјесмом, када смо се купили око наших гуслара, па уз пратњу слушали пјевати пјесме, у којима је опјевана прошлост српска, у којима се причала велика дјела српских јунака, учињена за слободу, вјеру и образ српки! Да! та су времена прошла и ми их жалимо, јер знамо, да су то била сретна времена, јер имамо доказа, да се у таким временима лако данас отпор свакој навали.

Нијесмо оцајници, али признати нам свако мора, да свакога мора дубоко дирнути и у бригу бацити, кад види, шта се код нас ради, кад види, да на чисто српској забави мађарски и њемачки свирају и пјевају. Зар је српска пјесма тако несна постала за наше ухо, да нам је на одмет?! — Не, она треба баш данас да нам је милија но икад; данас, кад оно невиниште наше, које ни мајкине ријечи не умије чисто да искаже, мора у забавиштинама комуналним и државним да учи туј језик, кад ни свога матерњег не зна, — данас, кад вам мајке наше, кћери своје, те будуће матере српске и прве васпитачице подмлатка нам народног, шаљу по свима могућим кластерима, у којима се однарођују и од вјере отпађују!

Запањите по „кластерима“, па ћете и у оним мјестима у њима наћи српске дјеце, у којима ни једне душе српске нема, тамо, гдје српског свјештеника нема, но нам дјеца иду у цркву туђу, негују се и

напајају на врсту, које убија у њима дух српски, слаби им љубав према вјери православној. Тежња, да нам дјеца буду „васпитана“, „образована“, тјера нашу дјецу тамо. А да ли се тамо добија то? — Не! Научити више језика, научити свирати неколико француских и њемачких комада на гласовиру, не зове се бити „васпитан“, „образован.“ Нијесмо ми противници учења страних језика и умјетности, али смо противници тога учења, кад оно иде за тим, да ослаби свијест српску у нашем подмлатку, кад оно иде за тим, да потисне што је наше, што нас обилежава као Србе и што нас веже за име и вјеру. Тако учење ускорава нашу пропаст, тако учење придонаша, да се одушевљавамо више за туђе, него за своје. Па смијели се тврдити да то баш гдје данас постоји?

Смије! Ено нам нашег дичног Сомбора. На бесједи, коју приређује српска женска задруга цјена се и свира мађарски и њемачки, судјелују Мађари и Њемци, да на српској забави шире пјесму и свирку свога народа! Далеко је и помисао од нас, да нападамо женску задругу, шта више ми јој са великим признањем морамо захвалити бити на племенитом покрету за оснивање приправничког конвикта и радовали би се, кад би је у том племенитом покрету, помогли не само женске задруге, но и имућни људи својом дарежљивошћу, по морамо признати, да је то једна жалосна појава, која нас баца у бригу. А и како не, кад наше Српкиње и Србе може да одушеви већма страна пјесма, него српска! Па није само Сомбор усамљен, има ту више, много, много и других грјехова.

Морамо да се запитамо: Гдје су она времена, када је српска мајка љубљивајући невиниште своје успављивала га пјесмом српском! Гдје су она времена, када су наше матере проваљале вечери у кругу своје дјеце, причајући им о цару Лујану и Лазару, о Милошу и Марку, о прошлости, лијепој прошлости нашој! Нема данас тога; „јаузна“ је данас преча и од порога свога. Горку истину признајемо, кад велимо да наше матере у најопаснијем добу остављају дјецу своју на служавкама инојерскињама! И каквим се духом пуни то невино дјетенце? Мати хоће да ужива, а гдје она ужива, ту се дијете неће правилно ни развити ни васпитати!

У нашим друштвима ћеш чути, гдје се говори њемачки. Стодони наших домов украшени су страним дјелима. Има их ко их и не чита, али с поља треба да се покаже „велико васпитање“, па се међу на сто, ако ко дође, да види, како се читају и страни класици, романописи, како „мила“ наша зна Гетеа, Шилера, Шекспира и Бог вас пита кога, — али ји бих рекао само по имену. Наши књижевници због нашег нехата и немара бацили су перо у трије, и неће ништа радити ни писати, јер немају коме! Писања и дјела леже им на тавану, а штампар га вија за штампу и хартију, а наша публика, која у здравима, на баду, бесједи, седи и прелу или при каквој другој прилици, умије да истиче свијест српску, родољубље, радије купује страна дјела него наша. Отуда долази, да ми данас горе стојимо, него што смо стајали прије 80 година. Е али данас смо „изображенији“, него прије 80 година. Наша „мила“ чита и разумије њемачки и француски, а ти просвјешћени народи имају „лијеших романа и врло, врло занимљивих“.

На више мјеста отвори се пространи перспективни поглед, по којем снјижени или вјечно-ледени врхови изнад плавог или модро-зеленог мора освијетљени нарачасто загашеним одејевом блиједих или малаксалих зрака поларног сунца, сачињавају заједно са шаром пространог небесног свида дивну панораму. Овакве панораме, виде се често дуж норвешког запада, као год и по осталом поларном сухоземљу. 2 Јуна, идући увијек кроз фјорде, проишли смо поред „Torgshatten“, једног гласито брдо због своје природне шупљине. Брдо се издиже изнад обале мора; у висини од 125 мет над водом почиње једна шупљина, која га пробија с једне на другу страну у дужини од 165 мет; иста је широка од 12—28, а висока од 20—70 мет. Као год свуда о сличним природним појавама, тако и овђе домородци обичају односно истог веома баснословити. Истог дана стигли смо код варошице „Hestamando“ а сјутрадан у јутро кренули смо напријед. 3 Јуна из јутра пријемали смо границе поларног круга (66°32' степена сјеверне висине); овај званични корак — премда је као и остали — од путника је веома цијењен и особитим весељем увијек прослављен. Истог дана доцније проишли смо поред варошице „Bodo“ (3.800 станов.), западно од које простире се к сјеверу велики арктички лед „Loffoten“, т. ј. гласити норвешки риболов, у коме се лови изванредне количине бакалаја и харинга. (Примјера ради наведићу ви ове цифре: год. 1895 био је изванредни лов од преко 40.000.000 комада у вриједности од 11.628.000 франака; — 1880 у марту мјесцу за саму једну неђељу уловило се преко 9%, милиона комада). Риболов бакалаја почиње концем Децембра и траје до Априла; харинге пак лови се

Па куд нас води то? — Куд? Ево видимо куд! Сомбор нам пружа том примјера, и ако ми даље почнемо тако, неће Сомбор бити ни први ни посљедњи. Ако се ми не будемо одушевљавали за оно што је српско, што је наше, онда слободно смијемо у болу са цијесником рећи:

Већ језик од стра неми,
А име ветар тре
И вјетра већ се сумња
Ах, ко ће пасти пре!

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ.

О болестима здравих људи. Здрави људи и дјеца највише трпе од разних прва у пријевима, од којих су најраспрострањеније и најчешће глисте или бубине.

Оне су цилиндрични црви, на предњем дијелу више зашиљени но на задњем, дугачки 25—40 см. широки 3—6 мм. Женка је већа од мушкарца. Живе у танким пријевима како одраслих, тако и дјеце. Овдје женке легу јаја, која са људским изметима одилазе.

Начин и пут, којим глиста дође у човјека, пријева, још није потпуно објашњен. Сигурно, је да се из самих јаја не могу развити зреле животиње, пошто је за ту цијељ нужно, да се у току 2—3 мјесеца из јајета најприје развије тако звани заметак, који доцније прелази у зрелу животињу. Мисли се да се овај заметак поглавито уноси у тијело: зељем, варивом и у опште храном и водом.

У почетку, док су мале, и док их је у пријевима мало, оне не морају показивати никакве знаке, нити се у опште могу констатовати. Но погрешно би било из овога извести закључак: да су оне за здравље у опште нешкодљиве животиње, као што ће се и из даљег видјети. Кад се развију и умноже, показују сљедеће знаке: гађење, опадање апетита, болове, особито око пупка. Осим тога код дјеце се појављују ноћу: грчеви, чешање носа и шкрипање зубима. Даљим њиховим умножењем, може од ових лакших знакова да дође до опасних и смртоносних тиме, што се скадуле у клупче и тако потпуно затисну пријев. Оваких смртних случајева бивало је, а и да није вјероватни су, јер нијесу ријетки случајеви да дјеца за неколико дана иступе до 900 глиста. Даље, ове животиње као страна тјелеса у пријевима, ието механички драже, и тиме, код дјеце и осјетљивих особа могу проузроковати разне живане рефлексе (грчеве, падовину, и т. д.) па обремене читавог тога система. Даља опасност од њих лежи и у томе: што они чешће остављају своје ејенште — танка пријева — и селе се у друге органе нпр. желудац, једнак, душник, јетру и т. д. Поврх овога свега још да поменемо, да су глисте врло опасне, у случају другог, случајног обољевања пријева, кад ово иде са стварањем ранца у њему, јер врло лако могу стањено пријево прогристи и тиме проузроковати апсолутно смртоносно запаљење трбушне марице.

Из свега до сад реченог излази: да никако немамо рачуна трпјети памет-животиње у својим пријевима. Па чак кад и не би имали могућности да проузрокују озбиљна обољевања, ипак их треба ћерати јер су штетне, особито код осјетљиве и

слабуњаве дјеце с тога: што ремете апетит и варење, што проузрокују чешће болове, и што пријече правилно напредовање дјетета. Како су пак оне јако распрострањене, и како с почетка, не пријичавају готово никакве тегобе, то би свијетовали сваком родитељу: да сваком свом дјетету бар један пут годишње да лијек против глиста, и тиме се осигура од њихове опасности.

Лијекова против глиста имамо много, како кућних, тако и апотекарских. Разумије се, да су ови пошљедњи бољи и поузданији; с тога сваки родитељ, баш ради сигурности успјеха, треба да се у тој цијељи обрати свом љекару.

Друга, гаднија и опаснија намет — животиња у људским пријевима јесте глиста пантљичара или ојађелица. Може се подијелити у 3 дијела, и то: на главу, врат и чланове. Глава јој је мала, за слободно око тек видљива и на њој се, увећавајућим стаклетом могу видјети: сисаљке и чврсте кукe, којима се у свом мјесту — танком пријеву — учврсте. Врат је танак, и ширећи се поступно прелази у чланове, којих на развијеној животињи може бити неколико стотина. Ови чланови имају се сматрати за самосталне животиње, јер сваки од њих има своје полне органе. Из овога излази да ојађелица није једна животиња, но животињска колонија, у којој су најмлађи чланови најближи врату, најстарији, за приплод зрели, најдаљи од њега. Ови се показују одвајају од овога ланца, и које самосталним кретањем, које са људским изметом, избацају се из тијела.

Она живи у танком пријеву човјека, и за даље разумјевање нужно је да пропатимо пут, којим се иста животиња, пошто је оставила човјеково тијело, опет враћа у њега.

Као што смо горе навели, старији чланови глисте зрели су за приплод, и као такви пуни су јаја, која садрже у себи зачетке будућих животиња. Пошто оставе човјечије тијело, доспијевају већином у нужнике или на земљу, гдје чланови трупу, а јаја њихова за 2—3 мјесеца одуширу се трудежи и задржавају своју способност за даље развиће. Као таква, већином их поједу домаће животиње, као: свиње, пси, пацови, мишеви. У њиховом стомаку ушледе стомачног сока и т. п. т. д., развију се из јаја животиње, које, или самосталним кретањем, или са оптоком крви доспијевају у друге органе, и овдје се населе и настане у виду тако званих „бобица“ или „штрока“. Ово је дакле историја бобица, које је готово енаки имало прилике да види, ако нигдје друго, а оно на свињском месоу. Ако овакво, штрокаво месо, недопечено, или недокувано, доспије у стомак човјека, то се из бобице, развије права глиста пантљичара.

Дакле свиње добијају већином од човјека бобице, а човјек од њих пантљичару, а обје су животиње два стања једне и исте животиње — пантљичаре.

Као и код обичних, тако и код ове глисте знаци болести могу бити ништавни, врло слаби, а могу бити јачи, поглавито код изнурених, осјетљивих младих особа. Осим ових знакова, које смо код обичних глиста напоменули, мисли се да је за пантљичару карактеристично: што се стомачни болови и муке на извјесна језа погоршавају, а на извјесна друга умања-

верније вароши земаљске кугле, која се налази на 70° 40' 11" степена сјеверне висине; једино Упернивик (Upernivik), данско засеоне у западном Гренланду, превлазила је у малом растојању.

Положајем својим простире се ова варош у наоколо југо-западне обале свога фјорда, а западно од ње пружа се брдо „Tuvet“. Иста би утемељена год: 1787. и данас броји до 2.250 станов: који су већином као и остала им браћа, риболовци, а лови по Финмарку и осталим риболовима бакалаја, харинге, салмоне (тосос, зелентар) и остале рибе леденог океана. С истом рибом чине трговину с јужнијим предјелима Норвешке, одакле иста долази у Јевропу и Америку; сјеверено пак, чине узајамну трговину с руским областима Вијелог мора и са Новом земљом. Идући кроз варош човјек осјећа неки кужни и неподносљиви ваздух, који проузрокују разна рибарска стоваришта или радионице, као год и општа нечистоћа вароши и њених улица, које су већином још застрте снјижом. 6 Јуна, будући је био празнични дан — неђеља — и врло лијепо вријеме, виде се по улицама варошки житељи одјевени у свечаном руку, које је знак њигог празничног светковања и савршеног одмора; по главнијим кућама виде се истакнуте заставе, — обичај истог свира мала музика чији хармонични одјек кроз ову ледену околину забавља слух и сладомбу пуни дух Хамерфестових становника. Пошто сам се упознао с варошким положајем, пошао сам источној јој обали док сам доспио до једног брежуљка, на којему се налази меридијански споменик, представљен једним стубом од зрнастог мермера и на истој метални глобус поду-

ЛИСТАК.

ПУТОПИСНЕ БИЉЕШКЕ ИЗ НОРВЕШКЕ И СПИТЦБЕРГА

од П. И. Почека

(Управљено у два писма „Родољубу“, свом пријатељу. (Наставак.)

Очаран погледом, а мислима у прошла збиља задубљен, сједох у чамац, који ме одведе на параброд; у пролазу видо сам у близини негдашњи манастир „Минихолм“, т. ј. данашњи затвор, који се налази на једном острвцу пред вароши.

Мало доцније, пошто се и остала господа путници бијаху на параброд повратили, кренусмо се к сјеверу кроз тихе фјорде норвешког запада. Да бисте знали значење оригиналног имена „Fjord“, доста је да ви буде познат Јадрански залив кроз Српску Боку, који премда мали, слични веома норвешким фјордима, који се простиру унаоколо цијеле Норвешке — не-кључујући само неколико пазла на широко море. Идући кроз исте фјорде, човјек не види друго осим страних брегова већином снјиженом покривених и ријетко ће по коју рибарску колибу, чији зелени кров усамљен као на води острво, привуче на се његов поглед. (Поред осталог материјала, којим сељаци обичавају покрити куће, поспу их ради веће топлоте још и земљом, по којој никне природна или поспјана трава, која зазелени прије осталог била што је у околини) Исте околине, премда горде, сурове и пустињски нијеме, укупно дају неки чаробни поглед путничком оку.

вају. У први ред спадају слана и зачињена, у други ред слатка јела, особито слаткиши готовљени са млијеком. Исто тако мислило се, да је за пантљичару карактеристично: лучење силне пљувачке у јутру, тако да се уста напуне водом. Но искуством се потврдило, да за њу нема апсолутно сигурна знака, осим кад се констатује одлазак чланова. За то је правило при сумњи на пантљичару, мо- трити своју столицу, и ако је она у зби- љи, то се ипак у току неколико недеља морају констатовати.

Пантљичара је распрострањена гото- во на цијелом земљином шару. Разумије се, да је чешћа ондје, гдје се свињско месо не jede или ако се jede, гдје се месо марлено-љекарски прегледа и прије јела добро испече или скува. Најчешћа је у Абисинији, гдје се становништво храни сировим или недопеченим свињским месом; и то у толикој мјери да је врло ријетка жива особа, да није заражена овом глестом. Као што је овдје ријеткост незаражена особа, тако је ријетко да ојађелаци добију становници Мисира или источне Индије, који се готово искључиво биљном храном хране. Исто тако ријетка је ова намет — животиња код сјеверних народа, који се поглавито риболовом баве и рибом хране.

Односно година старости највише су заражене особе у средњим годинама, а мање дјеца. Исто су тако јаче заражени становници прљавих домова, јер се у њима ма гдје лакше задржи бобила, да доцније са јелом дође у стомак и пријева.

И код нашег народа ова је болест врло честа, но или остаје тако рећи нео- пажена, или ако се опазн, врло се ријетко лијечи. Да се од ове болести не би мора- ли лијечити — јер за то је неопходно потребан лекар — најбоље је да се чува- мо, да је не добијемо. То ћемо врло лако учинити ако ставимо себи у задатак; да свако месо, а највише свињско, прије упо- требе прегледамо и ако у њему нађемо бобиле, да га предамо полицијској власти на уништење и даљи њеп рад како би се бесавјесан продавац казнио. Штрокаво месо је лако познати, јер бобиле изгледају као зрно ориза, само су мало мање. Садр- жина је њихова: течност и глава заметка, која се са увеличавајућим стаклетом ли- јепо може видјети. Бобиле су најчешће, дакле најлакше их је наћи, у основи јези- ка, на плескама, бутонима и прегради из- међу груди и трбушне дупље. До душе мора се признати да се бобиле јаким то- плотом — печивом или кувањем могу уништити, дакле без опасности јести, али прво, такво месо није укусно, а друго добро печено или кувано — врло је релативна ствар, а пошто ми већинном волимо месо, то неби ником савјетовали да за љубав тога jede бобичаво месо и тиме ризикује да добије ојађелаци.

„Нар Здравље.“

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

(На што треба пазити, да нам коњи буду што бољи и без мана?) 1. Ждаријебе треба прве године хранити најбоље и нај- јаче, јер што се не учини у то доба, не може се никада више поправити.

2. До треће године не треба коња употребљавати ни за какав посао, него до тога доба треба он да има потпуну сло-

боду, а то је, да је и љети и зими пуштен, а не везан.

3. Све док не напуни 5. година ваља пажљиво поступати с коњем, јер је тек у то доба коњ потпуно зрео.

4. Сваки дан коњ треба да се креће, па било вријеме лијепо или ружно. Треба цио дан да ради, па ће онда уз добру храну и уз доста хране увијек добро изгле- дати и очврснуће. Кад се добро храни и кад је у слободи, онда не смета коњу ни хладноћа ни врућина, те ће тако јак о чврнути и биће у раду веома добар, па ће му онда и цијена бити велика, а много се и тражи такав коњ.

5. Који коњ много стоји у коњушници, постаје мек, израсте штркљасто, не одмиче много кораком, за рад је мало зго- дан, а лако се поболијева од ма које болести.

6. Коњушница мора бити довољно пространа и мора имати довољно свјетло- сти и ваздуха. Свјетлост треба да долази коњу с леђа, јер ако с лица долази кварн очи Јасле треба да су толико високе, да коњ не дупа кољенима о њих. Решетку над јаслицама не треба мењати, јер сламка боде коња у очи, а ждребад опет, кад се држе у коњушници, дижући горе главу, леђа превијају, те добијају седласта леђа и отиуштен трбух, као и штркљаст етас и кољена убрана на предњим ногама, а крав- љи став на задњима. Најприродније је и најбоље бацити коњима сијено пред њих на земљу.

7. Под коњима, који дуго стоје у коњушници, не ваља да је тврда земља. Уопште не преба, да је испод коња тврдо земљиште, јер коњи од тога кваре ноге. Особито се у ждребади развије погрешан став Коњушницу ваља набити глином, јер онда је коњу то и мекше и угодније, а и лакше, да се коњушница може чешће очистити. Ако се мора коњушница пато- сати, онда треба метнути доста сламе. Опамо, куда се у коњушници пролази, може се патосати или калдрисати.

8. На коњушници треба да су доста велики прозори, да може долазити до- вољно свјетлости; гдје на коњушницама нема прозора, коњи добијају лако запале- ње очију и лако ослијепа. На жалост, у нашем народу налази се још доста коњуш- ница без прозора.

9. На коњушници не ваља, да је праг висок. Праг треба да је у једној висини и са оним земљиштем у коњушници и оним ван ње, како би коњ рахатно могао улазити и излазити, а да не мора поскакивати.

10. Ако је знојан коњ, треба га на- поље водати, док се не осуши, или ако коњушница није хладна, увести га унутра и покрити, па истрљати.

11. Ако су се коњи у колима или у јахању загријали, онда се не смију појити, или ако их ко случајно напоји, онда их ваља још једно $\frac{1}{2}$ — 1 сахат го- нити. Кад се уведу топли коњи у ко- њушницу, не смије им се друго што дати до само сијено, а воде тек после $1\frac{1}{2}$ сахата, па тек онда зоби. Ради ли се дру- чије, онда коњ може добити наступ, запа- лење плућа, сињцу и друге болести.

12. С прољећа, кад се коњи хране травом, а особито зеленом дјетелином, тре- ба добро узети на ум, да се коњи не напну (надимање од гасова у стомаку.)

„Н. Н.“

још и путопис нашег официра Ангела, који је био кроз Црну Гору за вријеме зиме године 1891. Чујући овај ласкави израз о ономе, што највећма љубим, још више у часу када остављах јевропско зем- љиште, једва сам се могао опрестити с врлим грађанином норвешког сјевера.

У повратку на параброд нашао сам све спремно за полазак. Остала господа путници бијачи дошли на риболовне заба- ве, одакле се враћаху с већим бројем бака- лаја. Ово ловљење чини се с неким особитом удицом званом „Pilk“, која је облика једне рибице, калајисана ради јасности у води а ради веће тежине, привеже се повећи ко- мад олова; ради мамљења рибе не меће се ништа на удицу, него се спусти у дубину мора и непрестано диже и поново колико мах руке допушта спушта, али тако живо, да њеним дизањем зачучи рибу и већ ло- вац по тежини опазн свој лов, који тада извуче из воде. Осим бакалаја бијачу уло- вили и прозачних медуза, којих овдје има много.

Будући је час кретања већ дошао, то ви завршујем овој кратки опис мога до- садањег путовања, а надајући се да ћете у неколико с њим бити задовољни, желио бих да ме у замјену истог удостојите ко- јег вашег цијењеног писма, које би ме у мом повратку извјестило не само о вама, већ и о осталим новостима; ја пак слије- дићу мом ви обећању т. ј да ви у будућем мом писму по могућности опишем све оно, што бих видн по ledenом океану и њего- вим острвима, а тако исто у повратку низ Норвешку да наставим оно, што сам у овоме изоставио.

(Наставиће се.)

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 2 јуна

(Петогодишњица Гутенбергова.)

Град Мајни приређује прославу петого- дишњице од рођења Јована Гутенберга, проналазача штампе, као своме сину, на коју прославу позиваје цио образовани свијет, који ужива благослов Гутенбергова проналазача. Како је Црна Гора прихва- тила тај проналазак између првих ондаш- њих држава јевропских, и на уживање га раздијелила по свим српским покрај- нама, није се могла оглушити томе позиву, и зато ће је заступати на тој прослави наш уредник, који је већ тамо отпутовао. А како ће прив дан прославе, 10 јуна, бити отворена типографска изложба нај- старијих типографских дјела, то ће ту бити изложен и „Ободски Осмогласник“ као рјечити свједок прве словенско-хри- личке и по свој прилици прве државне, а на сваки начин једне од првијех јевроп- скијех штампарија.

(† А. С. Јонин.) 21. маја о. г. пре- минуо је у Петрограду руски изванредни посланик и опуномоћени министар у Швајцарској, прави тајни савјетник Алек- сандар Симеоновић Јонин. Ова тужна ви- јест изазвала је у нашој престоници опште саучешће, јер је покојник својим радом у нашој отаџбини оставио најбоље успомене, како код Њ. В. нашег Господара, чије је владарско благовољење неограничено ужи- вао, тако и код свега нашег грађанства, с којим је ваада у најтјешњем додиру стајао.

Александар Симеоновић свршио је стру- чне науке у Московском Лазаревском ин- ституту источних језика и ступио је за тим у службу министарства иностраних дјела, гдје је одређен био у Азијатски департаман. Дипломатску каријеру отпочео је год. 1854. у Цариграду код руског по- сланства, а доцније, кад је послје парип- ског конгреса г. 1856. у Сарајеву основан руски конзулат за Босну и Херцеговину, упућен је одавад за секретара првом рус- ком конзулу у Сарајеву, сада покојном Александру Феодоровићу Гилфердингу, чувеном слависти. Из Сарајева премјештен је за конзула у Јањину у Епиру, а год. 1869. назначен је за генералног конзула у Црној Гори и за Дубровник, у ком је звању непрекидно и најживље учествовао у свим пригорским ратним предузећима оног времена. Послје рата г. 1878. постао је царско-руским министром резиден- том на Цетињу, гдје је остао до г. 1883. Многогодишње ово његово бављење и неу- морни рад на балканском полуострву ел- гурно је највише упливисао, те је Алек- сандар Симеоновић толико познавао ствари и околности балканских народа и свом сво- јом се енергијом одао интересима Славен- ства и толико заводило све Славене уопште.

Год. 1883. назначен је био за посла- ника у Бразилији, али те исте године послан је у Бугарску ради извиђења не- кијех неспоразума између Књаза Бате- нберга и Русије. Кад је свршио ову извредну мисију, отпутовао је у Бразилију, гдје је и остао до промјене државног система у тој земљи г. 1889. Двије године проведене у јужној Америци, посветио је путовању по свијем покрајинама тога дијела свијета. О том свом путовању написао је врло занимљиве биљешке, које су штампане у неколико свезака под насловом „По јуж- ној Америци“ и преведене на више страних језика. Бивши за тимем на расположењу Министарства иностраних дјела, он је вршио неко вријеме дужност комисара мисирске касе дуга. Његово бављење у Мисиру свршило се с тимем, да је заједно са француским комисаром принудно Ин- глезе, да поврате каси оне новце, које су они узели за Донголску експедицију. Го- дине 1891. и 1892. био је Александар Симео- новић руским делегатом на конференцији у Венецији и Дрездену, по поводу питања о међународним мјерама против колере, а у години 1894. био је руским делегатом на међународној санитарној конференцији у Венецији поводом питања о мјерама против куге. Руским послаником у Швај- царској постао је год. 1894, у којем га је звању у 63. години свог живота и смрт затекла.

У Александру Симеоновићу оплакује Црна Гора свог добро познатог јој, искре- ном пријатеља, о којем се пуним правом може рећи, да и дипломатија и друштво у њем губе човјека одличних способности, велике образованости и ријетког природ- ног дара, са дубоко проникнутоум славен- ском душом, која је покрај свог руског отаџства једнаком мјером љубила и одана била и свим осталим Славенима.

Така му родна руска земља, а међу нама вјечни му спомен!

— Српска Књижевна Задруга јавља: Као што је претплатницима раније обја- вљено, управа је Српске Књижевне За- друге одустала од своје раније одлуке, да „Забавник“ излази у мјесечним свескама и одређила је, да од сад излазе од једном или цијелих епих или, ако су велики ро- мани од повнше дијелова, по једна засеб- на књига такога већег списа. Да би се

та одлука могла извршити, у 13. свесци излазе завршеци првих књига раније за- почетих романа „Рата и мира“ и „Давида Коперфилда“. За кратко вријеме изаћи ће и четрнајеста свеска Забавника. У њој се штампа цијела друга књига „Рата и мира“, па ће се дати у штампу и петнаеста свес- ка, у којој ће бити друга (завршна) књи- га Давида Коперфилда.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Једна здрава варошица.) Има једна мала варошица у Америци која броји само 2800 становника, а зове се Форд Сити и по својој уредби може се сматрати као једно чудно у социјално-здравственом обзо- ру. Та је варошица искључна својина „Пит- сбургске фабрике огледала“ и око ње се налазе велика њена добра и имања. Што се баш то мјесто за насељење изабрали била је та околност меродавна, што власт те покрајине, у коју она спада, из начела не даје никоме дозволу за отварање механе. Оснивачи те варошице рачунали су да ће владање радника бити много боље баш због тога, што нема механа и гостионица, те ће они усљед тога и навићи да свој новад корисније могу употребити. А тако је до- иста и било. До душе у току година дошли су људи на помисао, да прибаве себи алко- холских напитака оснивањем тако званих пивских клубова (удружења); али управа фабричка разумјела је енергичним и раз- ложним мјерама у брзо та удружења да потпунице уклони, тако да од 1890. године у Форд Сити не могу се добити никаква алкохолска пића. Исто тако нема ни коц- карница, али за то има двије цркве, позво- риште, једна куглана и зграда за гимна- стику. Све су куће саграђане од најбоље грађе, врло су угодне и простране. Тиме а и потпуном осекудној ракије итд. лако се може разумјети што је начин живота та- мошњих становника веома трезвен и обја- снити необично здравље и чистот тога свијета. Томе доприноси и то што је храна јевтина и врло добра. Исто је тако одјело, и што је најглавније, кућна кирија, јевти- на. Друштво из начела не продаје куће никоме, али даје сваки стан, према вели- чини његовој, на врло умјерену отплату. Друштву припадају и здања у којима је пошта, читаонице, разни дућани и прода- внице и т. д. Дућане држе приватна лица која плаћају фабрици кирију. Читаоница је врло добро посјећена. Школу је покло- нило том мјесту једно удружење, али под условом да се у њој морају дјеча учити 9—10 мјесеци преко године, а не као што је обичај по селима у Сјеверној Америци, 6 мјесеци.

Тако успјева и изјета у здравственом и моралном обзиру једна варошица, која је насељена самим радницима, код којих ина- че услови здравог живота нијесу нај- сјајнији. А шта ћемо ми рећи са нашим се- лима, гдје у сваком има по 1 до 2 механе?

„Народно здравље.“

(Православна црква на устр. при- морју.) Изашли су шематизми далматин- ског и бококорског владичанства, на ста- тистичког прегледа којих дознајемо, да прво има: 3 манастира, 82 цркве, 70 свеште- ника (42 свјетовног и 28 монашког чина) и 76,866 душа. Бака у средњим шкалама има 102, а у основним 3227. Према љанском шематизму показује се у овогодишњем ви- ше 713 душа и 202 бака. Друго владичан- ство има: 8 манастира, 208 цркава, 56 свештенника (40 свјетовног а 16 монашког чина) и 28.772 душе. Тако број православ- них Срба у Далмацији и Боки износи 105.638 душа.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

БЕЧ, 27 марта. — Мирна оп- струкција Чеха у парламенту иами- јењена је; јуче је опструкција била врло бурна. Кад је председник хтио да приступи расправи, Чеси су дигли велику вику и разлупали клупе; вика је трајала до поноћи и тада је министар-пресједник Кербер ушао у дворану, то је најјавио, да се по ца- ревој наредби закључује парламент.

ОЛДЕНБУРГ, 1 јуна. — Умро је велики војвода олденбуршки.

ЛОНДОН, 2 јуна. — Госпођа Гледстонова умрла је.

ПАРИЗ 2 јуна. — Комора и сенат усвојили су предлог, да се оснује колонијална војска.

Побуна у Кини.

ТИЈЕНЧИН, 27 маја. — Било је борбе између бунтовних Боксера и кинеских трупа у одстојању 20 миља од Тијенчина. Јуче је бој отво-

реч на путу, који води у Таку. Проводи се, да су кинеске чете потучене код Пау-Линг-Фуа, гдје су 4000 Боксера опколили 1500 кинеских војника између Јонг-Стуана и Лофе. Борба једнако траје. Губитци Боксера износе 500 људи, а губитци кинеских чета нијесу познати. У Тијенчин присијела су разна одјељења страних сила. Власти нијесу допустиле Инглезима, да се служе железницом за у Пекинг.

ЛОНДОН, 27 маја. — Листови јављају, да су чете инглеске добиле налог, да силом продру у Пекинг.

ЛОНДОН, 28 маја. — Рајтер јавља из Тијенчина: Царска наредба хвали Боксере, а срамоти чете кинеске, које су навалиле на Боксере и поубијале их. Дипломатски кор одлучио је заискати аудијенцију у цара и царице удовице.

ПАРИЗ, 29 маја. — Француски министар у Пекингу јавља, да је положај непрестано озбиљан у Пекингу и Тијенчину, јер кинеска влада неће да предузме никакве мјере против бунтовника. Заступници велесила раде и даље у потпуном сагласју.

ТИЈЕНЧИН, 30 маја. — Између Тијенчина и Пекинга прекинут је телеграф.

ЛОНДОН, 30 Маја. — Руска влада у договору са осталим велесилама, послала је наредбу у Портартур, да 6000 људи буде спремно, да пођу у Тијенчин, кад буде потреба.

ТИЈЕНЧИН, 30 маја. — Новине јављају, да се је искрцало 4000 Руса близу Пекинахо и да марширају према Пекингу.

ПЕКИНГ, 30 маја. — Нападају на стране продајују се. — Секретар белгијске легације нападнут је јуче на улици. Више од 40 хришћана урођеника поубијано је. Кућа међународног клуба у Пекингу запалена је. Појачања међународних чета иду у Пекинг.

БЕЧ, 31 маја. — Глас о бјегству кинеске царице у руско пошланство у Пекингу, не потврђује се досад.

ТИЈЕНЧИН, 31 маја. — Ратни бродови Гефилт, Варфлер и Лион стигли су у Таку.

ПАРИЗ, 1 Јуна. — „Хавас“ јавља из Пекинга: Царица наредила је члановима Теунглиамена, да изјаве легацијама, да се чето кинеске неће одуширати уласку иностраних одјељења у Пекинг.

ТИЈЕНЧИН, 1 Јуна. — Из Портартуре се јавља, да се је тамо јуче искрцало 2000 Руса, који иду у Таку.

ТИЈЕНЧИН, 1 Јуна. — 2000 Боксера ударило је јуче на инглеске страже, на што су Инглези отворили жестоку ватру и убили и ранили око 40 људи. Од Инглеза није нико рањен.

ЛОНДОН, 2 јуна. — У парламенту изјавио је Бродрик, да односно Кине влада потпуно сагласје између свију велесила.

Англо-бурски рат.

МАФЕКИНГ, 27 маја. — Плумер је заузео Церуст, а Варен је заузео Кампел без отпора.

ЛОРЕНЦО-МАРКЕЗ, 27 маја. — Увјерава се, да је америкашки конзул савјетовао Кригеру у име сјеве-ро-америчке владе, да ступи у преговоре мира.

ЉУКЕСТЛ, 28 маја. — Булер позвао је Буре да се предаду и допустно је примирје од три дана, док генерал Бота добије потребне инструкције.

ЛОРЕНЦО-МАРКЕЗ, 28 маја. — Гронер, државни подсекретар у Трансвалу, дошао је овамо.

ЛОНДОН, 31 маја. — Булер јавља да је заузео Алдмондсек. Губитци његови нијесу велики. Припућен је да се улогори у Жуберфарму, четири миље далеко од Фолкспрунта, ушљед оскудице на води. Бури испразнили су Ленгсек и Мајубу. Велики јавља из Блемфонтена, да већ од 7/VI (по новом) нема никаквог гласа од Метуена, који је 6/VI имао сукоб са Бурима око Вехткопа.

МАЗЕРУ, 31 маја. — У потоњој битци код Роокранца убијен је командант Оливијер, командант Деливијер тешко је рањен, а 1500 Буре предало се генералу Брабанту (!?)

МАЗЕРУ, 1 Јуна. — Буре заузимају на југоистоку Оранжа веома раширене позиције; али су потпуно обкољени од Метуена, Рудлеа и Брабанта, који располажу са 35000 људи и 50 топова.

ЛОНДОН, 1 јуна. — Роберте јавља из Преторије 12/VI (по нов кал.): Метуен пошао је данас пут ријеке Реностер, гдје је побједио Девета и заузео логор бурски, а Буре раширао.

КАПТАУН, 2 јуна. — Шрајнер дао је оставку. Губернер примио је оставку и повјерио Гордон Спрингу, да састави ново министарство.

ЛОНДОН, 2 јуна. — Роберте јавља из Преторије: Јучер је била битка са Ботом, која је трајала цијели дан. Непријатељ оставио је ноћу јаке позиције и повукао се пут истока. Губитци инглески нијесу велики.

ЛЕНГСНЕК, 2 јуна. — Варон и округ Вакеретом продао се Булеру, који је данас стигао у Ленгсек.

ЛОНДОН, 2 јуна. — Из Лоренцо Маркеза јавља се, да је источно од Преторије било неколико сукоба, у којима су Инглези одбијени.

ОДГОВОРИ АДМИНИСТРАЦИЈЕ

Г. Свиридонову С. Вукосављевићу у С. Франциску. Примили смо Вашу претилату за цијелу ову 1900 годину, а лист се Вама и Друштву редовно шаље.

ОБЈАВА.

Агенција Унгаро-Хрватског Акционерског Парабродског Друштва у Котору, својим писмом од 4. Фебруара по нов. кал., доставила је подписаној канцеларији, ријешење Управе поменутог друштва од 10-ог Јануара ове 1899 год. број 118. односно олакшице у путовању Друштвеним парабродима за Црногорске путнике и то:

а) ђаци добијају једну класу за другу;

б) официри добијају једну класу за другу, али треба да имају легитимацију од Министарства или којег другог надлежности;

в) сиромаси добијају III-ју класу за половину цијене, али морају, од стране власти имати увјерење о сиромашном стању.

Ово се доставља путницима ради знања, како би се, при путовању, на вријеме снабдјели са нужним документима од дотичних власти.

Дирекција Парабродског Друштва Лојда, доставила је такођер овој Управи своје ријешење 1 октобра, по коме се дозвољава путовање на далматинској прузи на њиховим парабродима.

а) официрима, плаћајући једну класу за другу;

б) ђацима тако исто, с тим да и једни и други морају бити снабђени са влашћеном ове Управе.

Број 351

Цетиње, 9 Октобра 1899.

Канцеларија

Управе Пошта и Телеграфа.

Објава.

Кућа Милована Цаковића постојећа у овој вароши у „Иванбеговој улици“ број 10 — поземљуша од 7 мт. и 60 см. дужине и 6 мт. и 30 см. ширине —, износи се на јавној продаји за измир дуга трг. фирме „Anglo Montenegrin“ из Подгорице.

Ко би желио поменути кућу купити, нека се пријави потписатој Управи 1 августа тек. год., ког ће се дана понудиоцу највеће цијене уступити.

Број 1134.

Цетиње, 26 маја 1900 год.

У П Р А В А

ОПШТИНЕ ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

Број 48 (2—4)
76

Минерално-Сумпорно КУПАЛИШТЕ У СПЉЕТУ (Далмација)

Извор купалишта био је главниот покојног љекара д-ра Катани-а, који је за више година управљао с овим непроцијењивим благом за здравље: — а садашњи су посједници: Нађи и Доброта

Ово је купалиште поново поправљено и уређено и отворило се је на 15 Маја.

Како је опште познато она сумпорна вода може се убројити међу прве јевропске услјед њезине снаге и лијечења. Највјештајије се лијече болести:

Кроничне улоге (reumatizam) зглобова и мишића, укочености зглобова, мишиас, неуралгија, жлијезде шкρόфурозне и сличне болести, кроничне болести на кожи и ванске ране, лијечни последице лијечења од сифилиса, кроничне упале покоштин, еморонде, кроничне болести материце и околнице, сумицу ако је у почетку, парализе, болести очију, ране и тешке чирове и т. д.

Потпуним купањем могу се излјечити многе тешке болести на кожи, све врсте реуматизма мишића и зглобова, ако нијесу акутне. Код болести еморонда, неких случаја парализе, и у многим болестима живаца, учинила је ова вода права чудеса

За унутрашњу употребу узим. се ове воде на дан 1/4 литра а може се и са мало млијека или јухе, и то за одрасле а за дјецу суразјерно. — Дједује као лагани лијек за чистиће, тјера мокраћу, а нарочито чини да се аноји чељаде и да се осјећа посве добро, што се не може постигнути тако лако никаквим другим лијеком, можда ради особитог кемичног саставка те воде

Купалиште налази се у средини града на веома згодном мјесту, близу обале. У граду има добрих гостиона и станова уз врло јефтину цијену. У Хотелу „Trussardi i Novak“ уживају наши гости попуст уз олакшицу од 15%.

Излети из Сплета јесу занимљиви и чаробни, особито на Маријан, Солни, Каптелу, Омиш и на ближеје Отоке, — а и шетње су дневне по проспиранима и зеленима Сплетским пољу.

Љекар је купалишта: господин др. Маринковић. Ко жели имати проспекте и знати за оне болеснике, на које је ова вода баш највјештајије дјеловала, нека се обрати Управи купалишта Блатна купалишта могу се такођер добити.

Број 45 (3—3)
П. п.

ЈА АНА ЧИЛАГ

са својом 185 центиметара дугом плавом и бујном косом, која је нарасла употребљујући пуних 14 мјесеци помаду сопственог производа. Моја је коса испитана као једино средство ауторитета и пронађена као сигуран успјех за рашћење косе. Призната је као једино и најбоље средство за ојачање тјемењаче. Употребом маје помаде ојача код господе брк и коса и добију послје кратке употребе како брк тако и коса природну свјетлост и јачину а отклања сједећу косе све до дубоко старости.

Цијена 1 еудића круна 2, 4, 6 и 10

Наруџбине се отпремају поштом сваки дан онима, који новач унапријед пошаљу или приводе, да им се поштом повећем пошаље.

Наруџбине се шаљу на:
ANNA CSILLAG
Wien. I, Seilergasse, 6.

Број 31 (8—20)
П. п.

Објава

Пошто се није нико пријавио на 1 марта текуће године да купи кућу Неша Ивановића, постојећу у улици Катунске улице у овој вароши, према издатој објави потписате Управе од 16 децембра прошле године Број 1647 преко „Гласа Црногорца“, то се поново продужује продаја исте куће до 1 јула ове године, којег ће се дана уступити понутоцу највише цијене.

Број 1034.

Цетиње, 11 маја 1900.

УПРАВА ОПШТИНЕ ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

Број 44 (3—4)
69

ОБЈАВА.

Овијем се износи на јавну продају кућа поземљуша Вожа Радова Шћеновића, која је дугачка 5-50, а широка 7.20 мет., са 7 1/4 рала орачице и косачице и са 20 рала ледине — поља — у близини исте куће, које се имаће налази у капетанији Горњо зетској на Куће Шћеновића, — за измир заставног дуга, којег речени Шћеновић дугује Управи Општине вароши Никшића.

Ко би желио поменуто имаће купити тај нека се пријави 27 јуна ов. год. у канцеларији овога суда, јер ће се тога дана потписати понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они, који имају право прече купње, а желе се нагњетати у куповини, да тога дана буду присутни продаји, иначе, у смислу 55 чл. оп. имов. законика, последице се неће моћи својим правом служити.

Купац ће се чекати за исплату до 26 октобра ов. године.

Број 164.

Подгорица, 24 Маја 1900 год.

Кап. Ст. Раичковић.

Број 50 (1—3)
145